

veterinària

Actualitat

Ja tenim aquí la Llei 7/2023 de protecció dels drets i el benestar dels animals, després d'una controvertida tramitació

Actualitat

Aprovats els estatuts de l'Agència de Salut Pública, que integrarà una seixantena de veterinaris en la seva estructura

Perfil col·legial

El veterinari jubilat Miquel Ferriol Jordà passa revista a la seva trajectòria personal i professional

Coneixem quina és la feina veterinària als certàmens i les fires ramaderes

Foto Jaime Reina.

Guarda d'ovelles a les Beneïdes de Muro (2023).

4 Avepa: Acreditació · XXII Congrés d'Especialitats Veterinàries

5 Seguretat alimentària: Conclusions de l'EFSA sobre la carn madurada

6 Justícia alimentària: La fam es converteix deute. Per Javier Guzmán

7 Etocovib: És la teva clínica amable amb els animals?

8 Perfil col·legial: Miquel Ferriol Jordà

10 Portada: La feina veterinària als certàmens o fires ramaderes

13 Actualitat: Aprovada la Llei 7/2023 de protecció dels drets i el benestar dels animals

14 Actualitat: Ronda de reunions amb formacions polítiques abans d'eleccions

15 Actualitat: Digitalització del RIACIB · Nova tècnica al COVIB

16 Actualitat: Assemblea General Ordinària del Col·legi

17 Actualitat: Aprovats els estatuts de l'Agència de Salut Pública

18 Els nostres centres: Veterinari Muro

20 IRFAP: Situació actual de la llengua blava a les Illes Balears

21 Assessoria jurídica

22 Cas clínic: Presentat pel Servei de Dermatologia de CHUVAC-ENVT

23 Col·legi · Art al COVIB

28-M

Tenim per davant dies de molta activitat, intensos i clarificadors de moltes coses (o de cap), com és l'època en què tot queda supeditat a l'agenda política que marquen les urnes. El 28 de maig se celebren les Eleccions Autonòmiques i Municipals de 2023, que a la nostra comunitat definiran les composicions del Govern de les Illes Balears, dels consells insulars i dels ajuntaments de Balears durant els pròxims quatre anys: els representants públics que ens governaran i davant els que ens haurem de tornar fer valer com a professió sanitària.

A nivell autonòmic, l'equip de govern del Col·legi inicià l'any passat una ronda de reunions amb les formacions polítiques amb representació parlamentària per dialogar sobre els assumptes essencials de l'àmbit veterinari, escoltar les seves postures i presentar les nostres reivindicacions. Aquestes reunions cara a cara, encara no finalitzades, han servit de llavor per escometre una iniciativa un poc més ambiciosa, com és la de preparar i remetre a totes les formacions de forma oficial els temes que més preocupen el col·lectiu perquè es tinguin en consideració i per aconseguir una major visibilitat professional, política i social. N'estarem ben pendents.

Com també hi estam del text de la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i el benestar dels animals, que ha estat aprovada per les Corts Generals i publicada al BOE després d'una controvertida discussió i tramitació parlamentària. En el moment de tancament de la revista, el Ministeri havia tret a consulta pública prèvia el projecte de RD pel que s'aprova el Reglament d'una Llei que entrarà en vigor el 29 de setembre de 2023. El Col·legi es troba actualment estudiant a fons la Llei, us mantindrà informats i informades de tots els aspectes a tenir en compte a través dels nostres canals oficials i estarà obert a resoldre els dubtes que el text us planteja. Paral·lelament, s'organitzaran activitats de formació per als col·legiats i d'informació per a la ciutadania.

Però la vida continua. Vaja si continua. I en aquest primer trimestre de l'any hem duit a terme l'assemblea general ordinària del Col·legi, passant comptes al darrer any i decidint qüestions importants que podreu veure a la revista. Continuem amb el procés de digitalització del RIACIB, per la qual cosa comptam amb el coneixement dels col·legues andalusos. L'Agència de Salut Pública ja té estatus. El RD del Medicament Veterinari continua pendent d'aprovació. Tenim nova tècnica veterinària al Col·legi, Susana Giménez, que substitueix na Sílvia Ortega, i que ha entrat per la porta gran escrutant la nova Llei, etc. En definitiva, seguim endavant, independentment de 28-M, però seguint-lo de prop.

veterinària 96

Edita: Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears (COVIB). **Direcció veterinària:** Jesús Martínez. **Direcció periodística:** Joan Sans (Dirkom). **Consell editorial:** Lluís Riera, Jorge Cañellas, Manuel Ruiz, Tomeu Martí i Iván Plasencia. **Fotografia:** Jaime Reina. **Maquetació:** G. Domenici. **Publicitat:** COVIB (Av. Comte de Sallent, 2, Principal A i B - Tel: 971 71 30 44/49). **Impressió:** Imprenta Mediterráneo. **Dipòsit legal:** PM-495-2013

El Comité de Redacció recorda als col·laboradors de la revista que poden utilitzar tant el català com el castellà en l'elaboració dels seus articles. Veterinària no es fa responsable ni s'identifica amb les opinions que els seus col·laboradors expressen a través dels treballs publicats. Reservats tots els drets. Prohibida la reproducció total o parcial de qualsevol informació gràfica o escrita per qualsevol mitjà sense el permís escrit del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears.

Nuevo paso de AVEPA hacia la acreditación

La Asociación firma un convenio de colaboración con el Consejo Gallego de Colegios Veterinarios, tras hacerlo con los Colegios de Madrid, Valencia y el Consejo Catalán de Colegios Veterinarios

Foto cedida per Avepa.

La presidenta de AVEPA, Amalia Agut, y el presidente del Consejo Gallego de Colegios Veterinarios, Luís Núñez Desiré, firmaron en marzo un convenio de colaboración que favorecerá la promoción y desarrollo del proceso de acreditación AVEPA en especialidades veterinarias, entre los clínicos de pequeños animales de la comunidad autónoma de Galicia.

El convenio firmado contempla entre otros, la promoción, publicación y difusión por parte del Consejo, de los clínicos ejercientes en Galicia acreditados por AVEPA en las distintas especialidades.

Tanto la presidenta de AVEPA como el presidente del Consejo Gallego de colegios veterinarios coincidieron en la importancia estratégica dentro de los objetivos de la profesión, la de definir mediante criterios profesionales y experimentados como los que está promoviendo AVEPA, esta especialización veterinaria en el ámbito de los animales de compañía.

Este acuerdo con el Consejo Gallego de Colegios Veterinarios se suma al ya establecido en la misma línea de cooperación con el Colegio de Veterinarios de Madrid, el Colegio de Veterinarios de Valencia y el Consejo Catalán de Colegios Veterinarios.

Actualmente se está desde AVEPA en conversaciones muy adelantadas para

llevar a cabo acuerdos similares con otras organizaciones colegiales veterinarias, para la ampliación de estos a otras áreas geográficas en las cuales sus acreditados estén ejerciendo su actividad clínica.

AVEPA, la Asociación de Veterinarios Españoles Especialistas en Pequeños Animales, que reúne a más de 5.400 veterinarios españoles dedicados a la clínica de animales de compañía, cuenta con 56 años de experiencia en la formación científica del sector veterinario de animales de compañía, e inició hace 11 años el proyecto de Acreditación de especialidades veterinarias, contando en 2022 con más de 370 veterinarios clínicos acreditados en las diversas especialidades veterinarias.

La misión de AVEPA es la de ofrecer a los veterinarios y sus colaboradores la mejor formación científica y humana, persiguiendo la excelencia profesional, y contribuir de este modo a la mejora del bienestar animal.

Bilbao acoge el XXII Congreso de Especialidades Veterinarias de AVEPA

Los días 21 y 22 de abril se ha celebrado en Bilbao la 22ª edición del Congreso de Especialidades Veterinarias de AVEPA. Los objetivos del congreso "se han basado en poder ofrecer una plataforma a los grupos de especialidades de la asociación que permite facilitar logística, organización y comunicación de sus actividades, aprovechar las múltiples sinergias entre sus programas científicos delante del interés de los asistentes, y concentrar por la mayor oferta global un importante número de veterinarios que pueden asistir a distintas sesiones", defiende la Asociación.

El Congreso se inauguró en el año 2002 en la Facultad de Veterinaria de la Universidad Complutense de Madrid. En aquella ocasión 9 grupos de trabajo de Avepa presentaron sus programas, y 300 veterinarios asistieron a sus actividades. El Congreso ha ido creciendo año a año, igual que los grupos de especialización, y cuenta con la participación de más de un millar de asistentes y la presencia de decenas de empresas.

La EFSA concluye que la carne madurada no presenta riesgos adicionales en comparación con la carne fresca si el proceso de maduración se realiza bajo condiciones controladas

>>> La EFSA concluye que no existen riesgos adicionales, en comparación con los de la carne fresca, siempre que la maduración se lleve a cabo siguiendo las combinaciones de tiempo y temperatura que se identifican en su opinión científica.

La maduración es el proceso *post mortem* que confiere las características típicas de la carne, como la ternura y el sabor, a los músculos esqueléticos, cuando se someten a condiciones controladas de almacenamiento refrigerado. Su objetivo es mejorar la palatabilidad de la carne de acuerdo con las expectativas de los consumidores (es decir, mejorar la ternura, la jugosidad y el sabor). Existe un proceso de maduración, conocido también como "envejecimiento", que está adquiriendo cada vez más popularidad y es muy demandado por restaurantes que ofrecen carne de muy alta calidad.

Implica el almacenamiento en frío del músculo fresco mucho más allá de la aparición del rigor mortis y de que se hayan producido las modificaciones enzimáticas y fisicoquímicas que transforman el músculo en carne en una maduración convencional. La duración de este proceso es variable, pero 14 días es el periodo mínimo para obtener las características propias de la carne madurada o "envejecida".

Hay dos tipos de técnicas de maduración: en seco y en húmedo.

- La **maduración en seco** es un proceso que se lleva a cabo en condiciones aeróbicas, mediante el cual las canales de vacuno o sus cortes se almacenan y maduran durante varias semanas o incluso meses en condiciones ambientales controladas de temperatura humedad relativa y flujo de aire. El proceso tradicional se lleva a cabo sin embalaje protector, mientras que el proceso de "maduración en seco en bolsa" se basa en la introducción de la carne en bolsas permeables donde se llevará a cabo el mismo proceso de maduración.

- La **maduración en húmedo** es un proceso llevado a cabo en condiciones anaeróbicas por el que la carne de diferentes ungulados se envasa al vacío y se almacena a temperatura de refrigeración durante un tiempo que oscila entre los 3 y los 83 días y la humedad se retiene dentro del envase

Siguiendo un mandato de la Comisión Europea (CE), la Autoridad Europea de Seguridad Alimentaria (EFSA) ha emitido una opinión científica acerca de la seguridad microbiológica de la carne de vacuno y de otras especies de animales ungulados (con pezuñas, como ovino, caprino, porcino y equino), madurada, en comparación con la carne fresca.

Para emitir la opinión los términos de referencia que se pidieron a la EFSA fueron:

1. Hacer una recopilación de los diferentes sistemas usados por los

operadores de empresas cárnicas y de establecimientos de restauración para madurar la carne, especificando tiempo, temperaturas, humedad relativa, flujo de aire, sistema de envasado, etc.

2. Identificar los distintos tipos de microorganismos, tanto patógenos como alterantes, que pueden estar presentes en la carne madurada. Entre los patógenos se evaluaron bacterias como *Escherichia coli* productor de toxinas Shiga, *Salmonella*, *Staphylococcus aureus*, *Listeria monocytogenes*, *Yersinia*, *Campylobacter* y *Clostridium*, y hongos productores de micotoxinas. Entre los alterantes, bacterias como *Bacillus*, *Micrococcus*, *Enterococcus* y *Clostridium*.

3. Evaluar el impacto de los sistemas identificados en la maduración sobre el crecimiento de dichos microorganismos, y compararlo con el de la carne fresca tradicional.

4. Describir las condiciones, expresadas principalmente como combinaciones de tiempo y temperatura del proceso de maduración o "envejecimiento", que darían como resultado un nivel de seguridad similar al de la carne fresca.

Pues bien, la EFSA, en su opinión científica emitida el pasado 6 de diciembre de 2022, concluye que no existen riesgos adicionales, en comparación con los de la carne fresca, siempre que la maduración se lleve a cabo siguiendo las combinaciones de tiempo y temperatura que se identifican en la misma, y se controlen durante todo el proceso. Una combinación de ejemplo sería una maduración de hasta 35 días a una temperatura de 3°C o inferior.

La opinión completa de la EFSA puede consultarse en:

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2023.7745>

JESÚS MARTÍNEZ

Veterinario del Servicio de Seguridad Alimentaria
de la Conselleria de Salut

El hambre se convierte en deuda

¿Se imaginan un titular así? Más cuando somos un país productor de alimentos. Pues bien, eso es la realidad en muchos países en este momento de crisis en los precios de los alimentos que con tanta crudeza estamos viviendo, y que alcanza a millones de personas en todo el mundo, y especialmente afectados son los países más empobrecidos. Antes de la guerra de Ucrania ya estábamos inmersos en una subida de precios de los combustibles y fertilizantes, que no ha hecho más que empeorar durante el pasado año y que está empujando por tanto a miles de personas al hambre y a la malnutrición. Esta crisis, ya hemos comprobado, no va camino de solucionarse rápidamente, sino que sigue escalando y profundizándose, abocando a muchos países a una situación crítica. A la crisis alimentaria se ha unido una enorme crisis de deuda, pues están dedicando buena parte de los recursos a la importación de fertilizantes, energía y alimentos, y si a esto le suman la abrupta subida de tipos de interés en todo el mundo, la situación amenaza las cuentas públicas de muchos países.

El último informe del **Panel Internacional de Expertos en Sistemas Alimentarios Sostenibles (IPES Food)**, alerta de que el 60 % de los países de ingresos bajos y el 30 % de los países de ingresos medios corren un alto riesgo de sobreendeudamiento o ya se encuentran en él; mientras que unos 21 países se acercan a niveles catastróficos tanto de deuda como de inseguridad alimentaria. Zambia, Sri Lanka o Surinam ya han dejado de pagar sus deudas.

Es por tanto necesario recordar que esta crisis alimentaria no viene determinada sólo por la guerra en Ucrania, sino que la causa es la extrema fragilidad del actual sistema globalizado de alimentación. Un sistema alimentario que es insostenible, creador de la crisis alimentaria y que conlleva, ahora, la consiguiente crisis de deuda asociada.

Desde el 2008 para acá nos encontramos en un permanente vaivén de crisis alimentarias cíclicas y aumento de personas que pasan hambre en el mundo. Por el camino, las últimas décadas hemos ido acabando con los sistemas alimentarios locales, las capacidades de resiliencia de los cultivos, provocando el abandono y éxodo rural, y la exclusión de cada vez más personas de una alimentación sana. Eso sí, como siempre, hay ganadores, no hay más que ver la cuenta de resultados de las entidades financieras y grandes operadores alimentarios.

Frente a esto necesitamos reaccionar a nivel internacional pero también obviamente a nivel local, para la transformación de este sistema alimentario fracasado. Necesitamos salir del paradigma neoliberal de alimentación que nos ha llevado a un callejón sin salida, a un sistema lleno de contradicciones inasumibles y tan absurdo como que las cifras del hambre y deuda en el mundo crezcan a la misma velocidad que el beneficio de los grandes oligopolios alimentarios.

Artículo de opinión de **Javier Guzmán**
Publicado de manera original en *El Salto Diario*

BUFETE
ANTONIO FONT

Abogados
Economistas
Graduados sociales
Asesoría Laboral y Tributaria

Colaborador del Col·legi Oficial de Veterinaris de les Illes Balears

www.bufeteantoniofont.com | La Rambla, 17. 07003 Palma

És la teva clínica amable amb els animals?

Por **XISCA ROSSELLÓ**

Lluna, pastor mallorquí, dues setmanes amb coixesa. Quan s'obri la porta del centre es queda paralitzada i no vol entrar. El tutor l'estira de la cadena i l'arrossega fins a la consulta.

Toby, yorky, 10 dies amb diarrea. El tutor el posa damunt la taula i quan vas a explorar-lo es gira a mossegar-te.

Magy, comú europeu, anorèxia de més de 5 dies. El tutor ha estat 30 minuts per posar-lo dins la gàbia i ara no hi ha manera de treure'l.

Aquests són tres casos que et poden arribar un dia qualsevol a la teva consulta. Quina és la pregunta comú que faries a tots aquests tutors?

La que jo els hi faria és: Per què? Per què han esperat tant de temps a acudir a la consulta?

Sabies que un 38% de tutors diuen que els seus cans odien anar al veterinari? I que un 22% aniria més al veterinari si no fos tan estressant?

La visita al veterinari no sols és estressant per als animals, també ho és per als tutors i estaràs d'acord amb mi, que moltes vegades també ho és per a nosaltres, els veterinaris i tot el personal del centre. A ningú li agrada haver d'agafar un ca entre tres persones per treure-li sang, només aconseguir la meitat de mostra, que surti coagulada i llavors a més no te fiis de l'anàlítica perquè la glucosa està en el límit alt, tens un leucograma que podria ser per estrès i hi ha altres alteracions que te poden confondre a l'hora de fer un diagnòstic.

La bona notícia és que hi ha moltes coses que podem fer per millorar aquestes situacions i que tant l'animal, el tutor com el veterinari hi sortim guanyant.

Tot comença a l'hora de dissenyar els centres veterinaris. Per fer-ho, s'haurien de tenir en compte els 5 sentits dels animals i no només pensar en la comoditat humana. Els renous, les olors, el tacte de totes les superfícies, els colors de les estances i el vestuari... tots aquests factors afectaran a que l'animal es trobi més o menys còmode en el nostre centre.

La comunicació, com sempre, és una eina essencial. Tant amb el client, per a que sàpiga que li espera a la consulta, com entre l'equip. Una petita nota en la fitxa de l'animal tipus "es deixa manipular millor a terra" o "els premis que més li agraden són X" faran que comencem la pròxima visita amb millor peu.

L'experiència de l'animal comença ja abans de la sortida de casa. El transport, el que passi a la recepció, dins la consulta o en qualsevol de les dependències del centre i amb qualsevol persona/animal que es trobi en aquest, predisposarà a que en les futures visites l'animal tingui més o menys por, ansietat o estrès.

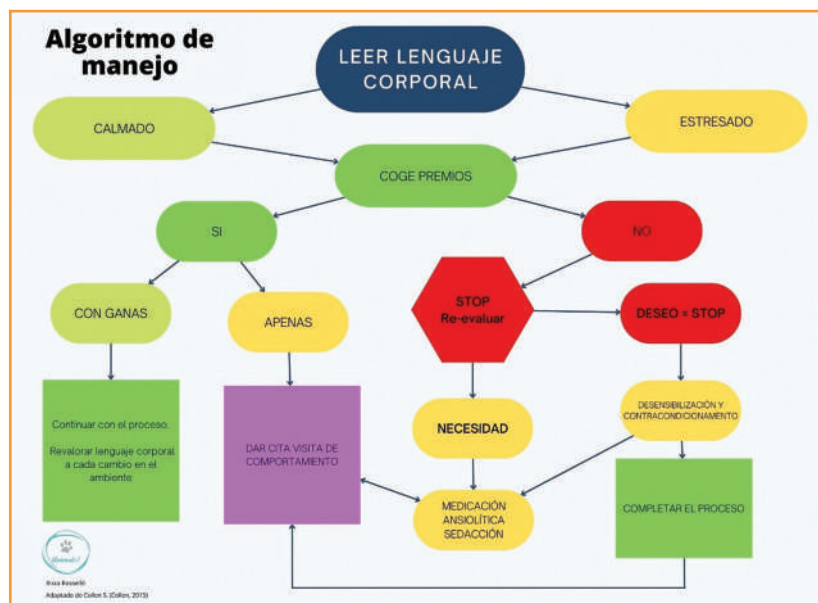
Així com tenim protocols per arribar a diagnòstics o per fer tractaments, també s'haurien de tenir protocols de com actuar en cas de que un animal presenti símptomes d'estrès en la consulta. En l'algoritme de la figura 1 en veiem un exemple de com es podria actuar, considerant sempre cada cas individualment i adaptant-ho a cada situació.

Cal no oblidar que a més de les mesures de contenció que ens puguin ajudar en consulta com els morrals o les tovalloles, tenim a l'abast una sèrie de productes farmacològics i suplementos que ens poden ajudar com medicacions prèvies a la visita o per sedar l'animal si és necessari.

>>> Sabies que un 38% de tutors diuen que els seus cans odien anar al veterinari? I que un 22% aniria més al veterinari si no fos tan estressant? La bona notícia és que hi ha moltes coses que podem fer per millorar aquestes situacions i que tant l'animal, el tutor com el veterinari hi sortim guanyant.

També hi ha altres opcions, com poden ser realitzar les visites a domicili per evitar l'estrès del transport i del centre veterinari i la telemedicina, molt estesa des de la COVID, que tot i les seves limitacions, en algunes ocasions, pot ésser la solució.

Tenim moltes estratègies per reduir l'estrès dels animals en la consulta. Aquí n'hem mencionat algunes, però n'hi ha moltes més. El que és important és que sapiguem detectar aquest estrès i quan ho fem, ens aturem un moment i pensem: és realment necessari això que anem a fer-li? Tenc alternativa? Si li faig, li estaré causant més mal que bé? Recordem que la salut mental també és salut i tan important com la física, per tant, l'hem de cuidar i tractar, tant a curt com a llarg termini.

Vols saber si la teva clínica és amable amb els animals? A través d'aquest codi qr o de l'enllaç: <https://forms.gle/UkQpjwGQ3cjNciHc7> accediràs a una senzilla enquesta que t'ajudarà a situar-te i t'ajudarà a millorar el maneig en consulta.

Miquel Ferriol Jordà: Un “hermoso ejemplo de solidez humana”

“Cuando uno se detiene un instante para seguir lo que ha sido la vida de Miquel Ferriol Jordà no puede por menos que asombrarse. Un hombre que se entregó con amor al ejercicio de su carrera y en su madurez más esperanzadora se ve en el trance de abandonarla por culpa de una absurda e inesperada enfermedad debería necesariamente ser una persona dolida, áspera, desmoralizada... pero no. Miquel nos ha dado un hermoso ejemplo de solidez humana (...)”.

La que precede es una de las pinceladas descriptivas que uno puede encontrar por ahí sobre el veterinario Miquel Ferriol Jordà (Sineu, 1935) en su faceta como pintor. La firmó en su día su colega y amigo Lluís Maria Pomar, conocedor de las vivencias de un veterinario poliédrico que se vio obligado a abandonar prema-

turamente el ejercicio de su profesión refugiándose en la creación artística para huir del dolor provocado por unos problemas físicos que le han acompañado los últimos cuarenta años. Clínico de pequeños animales, oficial del Ejército, inspector de sanidad, además de prolífico pintor, escultor, padre y abuelo, nos recibe en su casa del barrio palmesano de Sometimes y pasa revista sin tapujos a su trayectoria profesional y vital.

Miquel Ferriol fue el tercero de los cuatro hijos, dos niñas y dos niños, de una familia de payeses de Sineu. Recuerda una infancia feliz en su pueblo, marcada por el interés y la curiosidad hacia los animales y la posibilidad de poder cursar Bachillerato sin salir de allí gracias a la generosidad de un vecino de Ruberts, de profesión maestro y nombre Tomeu Andreu, que alquiló

un espacio para poder dar clase a los niños de la zona. A esas clases asistió también su hermano mayor Gabriel (actualmente tiene 92 años), veterinario y exalcalde de Sineu entre otras. Esa filantropía procuró conocimiento a una serie de niños del Pla de Mallorca, entre ellos los hermanos Ferriol Jordà, que en los años 40-50 encontraron un peldaño necesario para poder marcharse fuera a cursar estudios superiores. “Siempre quise ser militar y veterinario y tuve la suerte de poder realizar ambas”, cuenta hoy. En su tercer año en Madrid realizó las milicias universitarias y al acabar la carrera se marchó seis meses a Granada como alférez.

Volvió a Mallorca como teniente y su primera incursión en el ámbito veterinario la realizó en la rama del control sanitario. “Al regresar a la Isla el panorama era claro:

los veterinarios titulares absorbían prácticamente toda la actividad y no quedaba otra que buscarse alternativas. Me marché a trabajar a la fábrica de embutidos El Zagal, de Francisco Tejedor García, en Felanitx, donde permanecí unos ocho años", detalla el veterinario. Allí controlaba las materias primas y el proceso de elaboración de sus productos. Allí, en Felanitx, también conoció a Maria Amelia, su mujer, con quien decidió trasladarse a Palma y pasar página profesionalmente.

En Ciutat montó su "despacho" (como él lo llama) delante de Sa Faixina, una clínica de pequeños animales situada en la calle Teodoro Llorente que aún hoy continúa abierta bajo el nombre de Tucán. Miquel trabajó muchísimo como clínico de animales de compañía, aprendiendo mucho, primero al lado de Pep Aguiló, y después ("para no molestarle", dice), marchándose algunas temporadas a Madrid para seguir formándose de la mano de Eladio Casares Marcos, veterinario, médico y referente de la disciplina en esa época. Además de infinidad de casos, Miquel trabajaba también a domicilio. Hacía vacunaciones, realizó las primeras analíticas con un laboratorio y también programaba cirugías, casi siempre de urgencia. Además colaboraba con el Ayuntamiento de Palma acudiendo a la perrera municipal. "Tengo un don para los animales", reconoce. "Igual me pasa con los niños pequeños. Es algo inexplicable la sintonía que tengo con unos y con otros. En el ejercicio de mi profesión nunca sufrí ningún ataque o mordedura de un perro", añade.

Fue durante esos años cuando asomaron los primeros problemas físicos provocados por una hernia discal que prácticamente lo dejaría parálítico de cintura para abajo. A los 45 años de edad se operó para tratar de que le repararan el dolor, pero la intervención, lejos de eso, le provocó complicaciones derivadas de una reacción adversa del material de contraste que le infiltraron. Pasó a utilizar muletas siempre. "El trabajo me llevaba loco. Me encantaba lo que hacía y no podía estar parado. Imagino que debió ser una especie de refugio a mis problemas físicos", explica. "Incluso instalé una cama en la consulta para cuando no tenía pacientes ya que estaba mucho mejor tumbado que en pie", recuerda. Esos años justo había adquirido unos terrenos en Son Ferriol con la intención de abrir un

>>> Ahora, a los 88 años, Miquel se encuentra mejor. Lleva una década haciendo gimnasia todos los días, lo que define como 'milagro', y continúa pintando a discreción: "He pintado millones de cuadros".

Kennel u hotel para perros, pero sus problemas físicos le impidieron hacer frente a esa iniciativa. Ahora utiliza la finca como huerto y distracción.

Tiempo después, en 1994, con 59 años, Miquel Ferriol entró en la Conselleria de Sanitat como interino. Luego sacó las oposiciones y consiguió plaza. Trabajó como inspector en el matadero de Palma con disciplina militar, lo que le llevó a granjearse algunos problemas con gente que estaba acostumbrada a hacer las cosas de otra forma. Coincidió con personas extraordinarias y vio entrar "a gente joven muy profesional" que, a su entender, cambió el paradigma. "Nunca estaré suficientemente agradecido a todos los compañeros que tanto me ayudaron", insiste. Su falta de movilidad y los dolores lo llevaron a jubilarse prematuramente por enfermedad y se mudó a vivir cerca del mar (residía en el centro de Palma) por prescripción médica.

Reconoce que pasó unos años muy fastidiado porque el trabajo siempre le había ayudado a mitigar sus males. Por contra pudo dedicar todo el tiempo a pintar. "He pintado millones de cuadros", dice hoy. "Es imposible calcular el tiempo que he estado encerrado, modelando esculturas y, sobre todo, pintando, probando todas las técnicas y estilos. Cuando no podía dormir me encerraba en el estudio y no podía parar de pintar", añade. Fruto de ello ha participado en decenas de exposiciones en Mallorca, ha vendido obras por encargo y ha donado otras con generosidad. "No sólo ha asumido con dignidad la estupidez de ese avatar de su vida, sino que le ha ganado la batalla con catarsis de nuevas percepciones, de una sensibilidad exquisita que le ha permitido hurgar en el color y divertirse plasmando sobre el lienzo todo lo que una imaginación exuberante es capaz de dar de sí", concluía su escrito Luis Maria Pomar.

Ahora, a los 88 años, Miquel se encuentra mejor. Lleva una década haciendo gimnasia todos los días, todas las mañanas, lo que define como 'milagro', y continúa pintando a discreción. También tiene tiempo de estar en contacto con la tierra en Son Ferriol, donde se relaja. Vive con Carla, su cuidadora, "ángel de la guarda" y sustento para todo, y recibe las visitas de sus cuatro hijos y sus tres nietos, que le aportan más luz a la mucha que todavía desprende. Esa luz que le ha llevado a ser un "hermoso ejemplo de solidez humana", que decía Pomar.

La feina veterinària als certàmens i les fires ramaderes

Habituals des de fa anys a molts municipis balears, aquestes concentracions d'animals, de diferents orígens i espècies, representen un risc sanitari, motiu pel qual és molt important dur-ne a terme la programació i el control higiènic sanitari, una feina que recau en el veterinari

A les Illes Balears, des de fa anys, el pes de la ruralia, la presència de l'activitat agrària i ramadera ha anat perdent presència progressivament, com succeeix en molts altres indrets del planeta, en benefici d'altres àmbits com la construcció o el sector serveis per factors econòmics, demogràfics i poblacionals. Comentava un antic conseller d'Agricultura balear i exdirigent d'una organització

>>> L'any 2022 varen ser 56 els esdeveniments d'aquests tipus autoritzats per la Conselleria, segons informació facilitada pel Servei de Ramaderia de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural.

agrària que a les Illes Balears de la prosperitat, especialment a Mallorca i a les Pitiüses, s'havia viscut d'esquenes al camp i de cara a la mar, i que quan la costa arribà a estar suficientment explotada, es retornà al camp... per urbanitzar-lo. Ho feia per posar el focus mediàtic sobre casos de gent que, en aquell moment, es queixava als ajuntaments dels seus municipis de residència, des dels seus habitatges de recent construcció, de les males olors d'una granja o del renou dels animals d'una explotació que duïen anys realitzant la seva activitat. Casos extrems, però reals, que definien (i defineixen) una situació que s'ha viscut (i encara es viu).

Sense entrar a analitzar aquest fet, l'impacte econòmic del sector primari (agricultura, ramaderia i pesca) al PIB balear suposa el 0,8% de la nostra economia, segons l'informe de novembre de 2022 del Consell Econòmic i Social de Balears (CES). Això significa, segons aquesta mateixa font, un creixement d'un 0,3% respecte a les dades anteriors, prèvies a la pandèmia (2019). Tot i aquest floriment, la realitat social continua quedant lluny

L'ajuntament o entitat organitzadora ha de presentar a la Conselleria una sol·licitud d'autorització que ha de recollir explícitament la identificació del certamen, el dia i l'horari, juntament la memòria zoosanitària signada pel veterinari

del camp. No fa massa, una mestra d'educació infantil d'Artà havia d'explicar a alguns dels seus alumnes, nins i nines de 5 i 6 anys, que les taronges provenien dels arbres i no dels prestatges del supermercat. A l'any 2022, A un municipi de Mallorca. És un cas extrem, però igualment autèntic. Fa setmanes, les Cooperatives Agroalimentàries de Balears manifestaven la seva preocupació davant el possible abandonament de l'activitat en explotacions ramaderes de les Illes a causa de la meteorologia (falta de pluges) i la pujada dels preus de l'electricitat, dels pinsos i de les matèries primeres. "L'escenari és molt complicat", assegurava la seva presidenta, Jerònima Bonafé.

I aquesta transformació no li és aliena a la nostra professió, com a activitat de camp que ha estat històricament. Perquè els veterinaris que treballen al camp són de cada vegada menys. Així li feren saber, mig en broma, a Agustí Tomàs en el transcurs de la darrer assemblea general del Col·legi quan, en acabar, li demanaren què passaria quan es jubilés el darrer manescal clínic de camp 'en exclusiva' que queda a Mallorca. El veterinari se n'anà per cames. La fotografia de la professió és la que és, evidentment motivada per la nova realitat del món animal i del sector primari.

ARRELAMENT

Aquesta vinculació de la societat a la terra és, d'alguna manera, el que cerca el veterinari Tolo Palou quan és qüestionat per la seva feina als certàmens ramaders (una petita part de la seva feina de manescal), i objectiu d'aquest reportatge. "Crec que aquestes fires són una eina perfecta per mantenir la connexió amb la ruralia i la naturalesa", explica. En aquests mateixos termes s'expressa l'Ajuntament de Calvià, organitzador de la Fira d'Oví i Caprí del municipi que, en la presentació de la 23ª edició, qualifica l'esdeveniment d'excel·lent oportunitat per aportar coneixement i innovació al camp calvià i difondre la vida i paisatge de la pagesia del municipi. El veterinari Batiste Alemany, durant molts d'anys veterinari municipal de Calvià, va ser un dels impulsors d'aquesta fira i coneix bé les feines que duu implícit el control i vigilància d'un esdeveniment d'aquest tipus. "La societat ha canviat molt, però aquestes fires mostren una part important del que és el municipi i d'allà on ve, una activitat que encara és viva i que s'ha de conèixer i defensar", argumenta.

AUTORITZACIONS A CERTÀMENS RAMADERS

Aquests mercats, fires o concentracions ramaderes es duen a terme des de fa molts d'anys a un gran nombre de municipis de les Illes Balears. La seva finalitat és difondre i promoure la ramaderia balear, així com també millorar les races d'interès per a la Comunitat Autònoma. L'any 2022 varen ser 56 els esdeveniments d'aquests tipus autoritzats per la Conselleria, segons informació facilitada pel Servei de Ramaderia de la Direcció General d'Agricultura, Ramaderia i Desenvolupament Rural. Aquestes concentracions representen un risc sanitari per la gran afluència d'animals de distints orígens i espècies i, per aquest motiu, és molt important dur-ne a terme la programació i el control higiènic sanitari, una feina que recau en el veterinari. Aquest és el responsable de presentar la memòria zoosanitària i de la vigilància de la Fira. La seva feina és bàsica per al control de malalties i l'elaboració d'un disseny del maneig adequat.

L'ajuntament corresponent o la comissió organitzadora ha de presentar a la Conselleria d'Agricultura i Pesca, amb una antelació de trenta dies abans de la data del certamen, una sol·licitud d'autorització que ha de recollir explícitament la identificació del certamen i el dia i l'horari en què ha de tenir lloc. Juntament amb la sol·licitud, s'ha de presentar la memòria zoosanitària abans esmentada, signada pel veterinari responsable del certamen. En cas que el mateix dia i en el mateix lloc es duguin a terme dos o més tipus de certàmens, s'ha de presentar una única memòria zoosanitària que els descrigui. En el cas que estigui prevista la presència d'aus, s'ha de presentar, a més, la sol·licitud d'habilitació del veterinari que s'ha d'encarregar de vigilar la concentració i comprovar la documentació que acompanya els ocells i la memòria del veterinari habilitat que descrigui les mesures sanitàries que s'han d'adoptar i reculli el compromís de controlar l'entrada i l'estada dels ocells.

MEMÒRIA ZOOSANITÀRIA

La memòria zoosanitària del veterinari ha de contenir la informació del col·legiat que la signa, la identificació del certamen, data i hora i una previsió del ramat i dels animals que hi ha d'assistir (nombre d'animals previst per espècie i raça), a més del número de registre oficial del certamen. També ha de reflectir la situació i l'emplaçament de la fira, els carrers, polígons o parcel·les on tindrà lloc i la distància d'aquests emplaçaments fins a l'explotació ramadera més propera, l'escorxador més proper i altres explotacions o activitats que puguin actuar com a fonts transmissores de malalties dels animals.

La memòria ha d'incloure una descripció dels mitjans humans, materials i tècnics necessaris per a la neteja i la desinfecció en el cas que sigui necessari (neteja d'instal·lacions d'animals malalts, neteja de vehicles de transport bruts, etc.); el programa de neteja i desinfecció una vegada hagi acabat el certamen, especificant els productes autoritzats utilitzats i la destinació dels residus generats (fems, purins, excretes, etc.) i una descripció de l'eliminació de cadàvers, en el cas que sigui necessari. Un altre apartat que ha de constar és un programa de profilaxis de vacunació o immunològica segons les espècies i l'estat productiu (qualificació sanitària que han de tenir les explotacions que duguin animals al certamen, vacunes obligatòries i vacunes establertes per l'organització perquè els animals hi puguin assistir i tipus de desparasitaments necessaris), així com una descripció dels medicaments presents a la farmaciola bàsica, necessaris per atendre els animals que ho requereixin en cas d'urgència.

Finalment, el veterinari ha de fer constar els controls i les actuacions que es duren a terme als animals que presentin alguna ferida o símptomes compatibles amb alguna malaltia (aïllament, transport a l'explotació d'origen, etc.), el procés de control d'entrada i sortida dels vehicles i la descàrrega i la càrrega dels animals i el control d'aliments i aigua per als animals. El dia de la fira o certamen, és el mateix veterinari el que ha de vetlar perquè tot es desenvolupi amb normalitat.

Tolo Palou ha treballat els darrers anys en diferents d'aquests esdeveniments, com el de Mancor, Sencelles, Alaró o les quatre fires d'Inca del Dijous Bo. Després d'enviar la 'paperassa', el veterinari s'encarrega personalment del muntatge els dies previs, juntament amb gent de l'organització o de la brigada municipal corresponent.

"Organitzam el muntatge dels corral·ls des de dies abans, fent distribució d'espais, assegurant certes garanties a les instal·lacions, intentant esponjar les zones de pas de la gent per no embossar els animals, filtrant el que ens ofereixen, etc.", diu. "Ja tens molt guanyat si saps i coneixes els ramaders que duus a la Fira. Confies en ells i saps que són els primers interessats en fer les coses bé", explica. "A la Fira no mostres animals, et mostres a tu com a ramader. Una ovella guapa vol dir un ramader que fa les coses bé. De vegades he cridat a ramaders que se'n dugui ani-

mals. A Inca, per exemple, vaig intentar que la Cooperativa, que són els ramaders d'aquí, s'involucressin a la Fira i duguessin els seus animals, tornat a la idea de la fira d'un tems, que és exposició del ramat de la zona. Amb el temps els ensenyes a fer una presentació més acurada, recomanacions com triar animals, que siguin iguals morfològicament entre ells..."

FIRA RAMADERA O ATRACCIÓ TURÍSTICA?

Un debat que obri el manescal durant la conversa. "Personalment a Inca vaig llevar els ponis, que hi eren com a reclam i, amb tots els meus respectes, no formen part de la idea que tenc de fira ramadera perquè és més atracció turística. Crec que les fires de cada vegada més ajuden a desconnectar del camp i es converteixen més en un parc zoològic en lloc d'una forma de producció i la base de la nostra civilització. Som més partidari de poder enviar al·lots a granges que no de muntar una fira duent determinats animals", defensa el veterinari.

Finalment, Tolo Palou apunta el que, al seu mode de veure són els dos grans problemes de les fires: "Les dues coses que més distorsionen les fires són els falsos animalistes i la gent que es passeja amb cans, que no entenen que són un perill per al benestar de l'animal".

Base legislativa dels certàmens ramaders

- Secció 2a de la Llei 8/2003, de 24 d'abril, de sanitat animal.
- Article 25 de la Llei 1/1992, de 8 d'abril, de protecció dels animals que viuen a l'entorn humà.
- Decret 56/1994, de 13 de maig, pel qual s'aprova el Reglament per al desplegament i l'aplicació de la Llei 1/1992, de 8 d'abril, de protecció dels animals que viuen a l'entorn humà.
- Decret 37/1989, de 31 de març, pel qual es regulen els certàmens ramaders amb presència de bestiar viu a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.
- Resolució de la consellera d'Agricultura i Pesca, de 31 d'agost de 2006, per la qual s'estableixen mesures relatives a la prevenció de la influència aviària.

Poniendo el foco sobre la Ley de protección de los derechos y bienestar de los animales

Aprobada el 16 de marzo, la Norma fue publicada en el BOE el 28 de marzo y entrará en vigor el 29 de septiembre de este año

Ya se encuentra entre nosotros la 'famosa' Ley 7/2023, de 28 de marzo, de protección de los derechos y bienestar de los animales, que fue aprobada por las Cortes Generales el pasado 16 de marzo y publicada en el BOE tras una discusión y tramitación parlamentarias repletas de interrogantes y controversias de carácter político, y que desde su origen ha generado intranquilidad en el seno del colectivo veterinario.

En abril, el Ministerio sacó a consulta pública previa el proyecto de RD por el que se aprueba el Reglamento de la Ley y, por tanto, se desarrollará reglamentariamente una Norma que entrará en vigor el 29 de septiembre de 2023. Para ello, la Dirección General de Derechos de los Animales abrió un plazo de exposición pública previa para que las diferentes personas interesadas, jurídicas o físicas, pudieran aportar sus comentarios o consideraciones y, así, que pudieran ser tenidas en cuenta en el texto. El COVIB solicitó la colaboración de veterinarios y grupos de trabajo para que remitieran sus comentarios sobre los siguientes puntos: Sistema de registros de protección animal, procedimiento de inclusión o exclusión de especies en el listado positivo de animales de compañía, contenido, periodicidad e indicadores de la Estadística de Protección Animal, acreditación del requisito de no estar inhabilitado para la tenencia de animales, condiciones de vida adecuadas para cada especie, curso de formación para la tenencia de perros, régimen de inscripción de entidades en los registros de protección animal, regulación del sistema de cría y contratos de compraventa y adopción de animales de compañía. Con ello, el Colegio preparó un documento, que se envió el 5 de mayo.

Paralelamente, desde el Colegio se ha analizado el texto y la junta acordó llevar a cabo en las próximas semanas varias acciones para clarificar aspectos importantes de la Ley desde el punto de vista veterinario. Se celebrarán jornadas informativas y de comunicación, actividades formativas para los colegiados y valoraciones jurídicas.

Por otra parte, desde el Consejo General de Colegios Veterinarios de España se ha remitido a la Dirección General de Derechos de los Animales un escrito solicitando la aclaración de una serie de cuestiones relacionadas con los profesionales de comportamiento animal, eutanasia) y comprobación de la inhabilitación para la tenencia de animales. Asimismo, el organismo colegial ha mantenido reuniones con la Dirección General al objeto de que el Reglamento de desarrollo de la ley se ajuste a las pretensiones de la profesión veterinaria.

Por el momento, estos son algunos de los puntos de la Ley que atañen a nuestro colectivo:

Se crea la figura de **veterinario acreditado en comportamiento animal** (veterinario con formación acreditada en el ámbito del comportamiento animal y cuyo desempeño profesional incluye la prevención, diagnóstico y tratamiento de los problemas de conducta en los animales de compañía). También se crea la figura del **profesional del comportamiento animal** y del **Registro de Profesionales de comportamiento animal**.

Se fomentan los servicios veterinarios. Entre las obligaciones generales con respecto a los animales de compañía y silvestres en cautividad, se incluye la identificación obligatoria y prestarles los cuidados sanitarios necesarios para garantizar su salud y facilitar un reconocimiento veterinario con la periodicidad, que se determine reglamentariamente. Así, se ha ampliado la obligación de identificar los perros a los gatos y hurones y se ha establecido plazo hasta el 15 de septiembre para que los titulares de estas dos especies lo lleven a cabo.

Eutanasia: solamente estará justificada bajo criterio y control veterinario. El procedimiento de eutanasia se llevará a cabo por personal veterinario colegiado o perteneciente a alguna administración pública. La norma establece que ésta únicamente se permitirá "cuando la enfermedad o lesión no tenga tratamiento (...) o cuando el tratamiento no evite la agonía o el sufrimiento crónico incapacitante para la vida del animal".

Prohibida la práctica de todo tipo de mutilaciones: con algunas excepciones (el marcaje de gatos de colonias, castraciones, y las realizadas por necesidades terapéuticas).

Colonias felinas: es obligatorio que todos los animales estén identificados y castrados.

Venta de animales de compañía: los animales se entregarán identificados previamente a nombre del vendedor, en buen estado sanitario y con los tratamientos obligatorios por edad y especie. En el caso de animales que no dispongan de un sistema de identificación individual, sólo estará permitida su venta en tiendas de animales de compañía.

Empleo de animales en la representación o filmación de escenas de maltrato simulado: se deberá acreditar la presencia de un veterinario especialista en las especies, que garanticen y den fe de que no hubo sufrimiento alguno al animal.

Presencia de veterinarios en exposiciones y concursos de animales: serán responsables de vigilar las condiciones sanitarias y el bienestar de los animales y prestar asistencia veterinaria.

Los titulares de centros veterinarios **deberán permitir las inspecciones y controles que las autoridades competentes** determinen, colaborar con la inspección y facilitar la documentación exigible.

Apoyo de la Administración: entre las planificaciones de las políticas públicas de protección animal se incluye, la difusión de campañas públicas de promoción de esterilización, prevención de enfermedades e identificación.

>>> En las próximas semanas se llevarán a cabo acciones para clarificar aspectos importantes de la Ley desde el punto de vista veterinario: jornadas informativas y de comunicación, actividades formativas para los colegiados y valoraciones jurídicas.

Continua la ronda de reunions veterinàries amb partits polítics

La junta de govern del COVIB ha acordat preparar i remetre un escrit amb les reivindicacions veterinàries a totes les formacions polítiques que concorren a les pròximes eleccions

El COVIB segueix amb la ronda de contactes polítics que, iniciada fa uns mesos, té per objecte donar a conèixer a totes les formacions polítiques que concorren a les pròximes eleccions la realitat actual del col·lectiu veterinari balear i transmetre'n les seves inquietuds i reivindicacions.

La darrera trobada va ser amb el PP Balears, representat per la seva presidenta, Marga Prohens; la diputada i portaveu de la forma-

ció a la Comissió de Salut del Parlament, Isabel Borràs; i el president del Comitè de Drets i Garanties del partit, Javier Ureña. Per part del COVIB hi foren presents Ramon Garcia i les membres de la junta de govern Estrella Sintès i Àlicia Ruiz.

Les principals qüestions que s'abordaren foren la Llei de Benestar Animal (encara no aprovada en aquell moment) i l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears, ambdues d'actualitat, així com altres temes com la identificació o l'enfocament 'One Health' de les polítiques sanitàries, entre d'altres. A la seva darrera junta, el Col·legi acordà preparar i remetre un escrit amb les seves reivindicacions a totes les formacions polítiques amb les que s'ha reunit.

ADEQUAT RECONeixEMENT VETERINARI

Cal recordar que el Parlament de les Illes Balears va aprovar a finals de setembre de l'any passat una proposició no de llei relativa a l'adequat reconeixement de la professió veterinària. Presentada pel Grup Parlamentari Ciutadans (Cs) Balears, la iniciativa constava de set punts que varen ser aprovats, a excepció del que feia referència a la reducció de l'IVA veterinari. El document incloïa les reivindicacions essencials de la professió veterinària, traslladades a Cs per Col·legi de Veterinaris de les Illes Balears passat mes de maig en la primera d'aquestes reunions.

EL GOVERN BALEAR RECONeix LA TASCA DEL COVIB I DE LA PROFESSIÓ VETERINÀRIA DURANT LA PANDÈMIA DE LA COVID-19

El COVIB va ser un dels 52 col·lectius professionals, associacions i entitats reconeguts per la Conselleria de Salut i Consum per la seva contribució i feina durant la pandèmia de la COVID-19. Va ser durant la Gala dels Invisibles, celebrada el 12 de gener al

Palau de Congressos de Palma, que comptà amb l'assistència de la ministra de Sanitat, Carolina Darias, i en la que 237 representants de cada àmbit reconegut pujaren a l'escenari. Un just reconeixement per a la nostra professió i el gran treball realitzat pel col·lectiu veterinari balear en moments tan difícils per garantir la salut pública i la sanitat i benestar animal. També es va reconèixer l'aportació de l'Hospital Veterinari Canis per la cessió de tres respiradors. La Clínica Metropolitana de Palma i la Clínica Veterinària Rafael Coll de Menorca també varen cedir respiradors al seu moment.

Jornada informativa sobre la digitalización del RIACIB

Fidel Astudillo, presidente del Consejo Andaluz de Colegios Oficiales de Veterinarios, expuso con detalle las posibilidades que abre la digitalización del Registro

Dentro del procedimiento de digitalización del Registro de Identificación de Animales de Compañía de las Islas Baleares que se está llevando a cabo, el Colegio, gestor de la herramienta, organizó a principios de marzo una presentación dirigida a colegiados y colegiadas con el objetivo de trasladarles toda la información al respecto y de despejar interrogantes. La charla corrió a cargo del presidente del Consejo Andaluz de Colegios Oficiales de Veterinarios (CACV), Fidel Astudillo, quien se refirió al camino que abren los sistemas de digitalización, tanto en identificación como en otros campos de la profesión, y del escenario que se abrirá con el cambio de normativa. La charla fue ofrecida vía 'streaming'. Unas 90 personas se conectaron a la jornada.

El Colegio aprovechó la ocasión para reunirse con responsables de Producción y Bienestar Animal del Servicio de Ganadería y exponer todas las posibilidades del sistema.

Cabe recordar que el COVIB y el CACV firmaron hace un año (febrero de 2022) la renovación del convenio de cesión de uso del programa informático de identificación de animales de compañía que utiliza el Colegio desde 2017 para la gestión del RIACIB. El acuerdo tiene una vigencia de 10 años y permite al Colegio acceder y hacer uso de esta estructura informática y contar con la correspondiente asistencia técnica necesaria en el proceso de registro e identificación.

>>> El COVIB llevó a cabo una reunión con responsables de Producción y Bienestar Animal del Servicio de Ganadería para exponerles las posibilidades de la herramienta en distintos ámbitos.

SUSANA GIMÉNEZ, NUEVA TÉCNICA VETERINARIA DEL COVIB

La veterinaria mallorquina Susana Giménez es desde hace unas semanas la nueva técnica veterinaria del Colegio. Susana es licenciada en Económicas y en Veterinaria, además de Master en E-Business y en MSL. Ha trabajado en Madrid, donde tuvo su propia clínica durante varios años, fue componente veterinario en la Feria internacional de Belleza canina y oficial veterinaria para la Campaña Antirrábica, entre otras ocupaciones. Trabajó en el Hospital Aragón y más tarde se incorporó como veterinaria de campo en la campaña de las ayudas de la PAC. Susana Giménez trabajará para asesorar y apoyar a los colegiados y colegiadas, gestionar las actividades formativas, el registro de centros sanitarios y resolver consultas técnicas tanto de la junta como de los colegiados, entre otras funciones.

Assemblea General Ordinària de 2023

Celebrada el 30 de març al Col·legi, s'aproven l'acta de l'anterior assemblea, la liquidació de comptes de l'any passat i el pressupost per a enguany

El 30 de març va tenir lloc en seu col·legial l'assemblea general ordinària del COVIB, que transcorregué amb normalitat i serví per aprovar l'acta de l'assemblea de l'any passat, la liquidació de comptes de 2022 i el pressupost de la institució per a l'exercici actual. Davant un reduït auditori, el president Ramon Garcia, la vicepresidenta Estrella Sintès i la secretària Alícia Ruiz, acompanyats per la resta de membres de la junta de govern, repassaren tots els punts de l'ordre del dia i aclariren els dubtes que sorgiren. A destacar que s'acordà per majoria la utilització d'una part del superàvit de 2022 a amortització del préstec hipotecari i d'una altra part, al pressupost d'enguany. També es presentà a la nova tècnica veterinària, Susana Giménez, que hi va ser present.

D'entre tots els aspectes que es repassaren a l'informe anual, s'informà que el número de persones col·legiades a 31 de desembre de 2022 era de 740, i que l'any passat es donaren d'alta 55 veterinaris, i de baixa 31. Quant a centres veterinaris, hi hagué quatre nous centres, tres baixes i tres traspassos. També s'informà de que es donaren 42 beques a col·legiats que ho sol·licitaren i que es traslladaren vuit expedients a la Comissió Deontològica, entre altra informació col·legial.

Després de detallar els comptes i de les votacions respectives, el president agafà la paraula per parlar d'alguns temes rellevants per al col·lectiu. El tema principal va ser la Llei de Protecció dels Drets i el Benestar dels Animals, sobre la qual es demanà prudència donat el període restant de sis mesos per a la seva entrada en vigor. Garcia assenyalà que "volem estudiar bé la Norma perquè la informació que donem sigui acreditada jurídicament. Es llegeixen moltes coses però l'única certesa és que hi ha molts de punts que encara han de ser desenvolupats reglamentàriament". Sobre el RD del Medicament Veterinari, pendent d'aprovació, el president del COVIB referí que la Conselleria continua fent inspeccions d'acord amb el que es xerrà al seu moment i que la relació amb el Col·legi d'Apotecaris és fluida. No faltà l'al·lusió a les properes eleccions autonòmiques i municipals del mes de maig, sobre les que Garcia recordà les reunions que s'estan mantenint amb tots els grups polítics que hi concorreran per traslladar-los les reivindicacions del sector. Finalment es parlà de la creació de l'Agència de Salut Pública i del procés de digitalització.

Agustí Tomàs, reconegut pels criadors de porc negre mallorquí

El manescal Agustí Tomàs va ser reconegut el passat mes de desembre per l'Associació de Ramaders de Porc Negre mallorquí en el transcurs d'un acte que dugué a terme l'associació al mercat de Sineu. El criadors volgueren destacar la ingent tasca del veterinari al llarg dels darrers 10 anys visitant les explotacions de porc negre mallorquí de l'illa. "La raça s'ha estabilitzat, s'ha unificat, s'han controlat totes les genealogies, i tenim un patró de tipus d'animal que ens permet treballar; és veritat que la cabana actual és petita, com passa a totes les races que parteixen d'una població inicial molt baixa, i només existeix a Mallorca, però crec que es pot dir que està estabilitzada", senyalava el manescal a una entrevista publicada pel diari *Última Hora* que aprofundia un poc en la seva feina i en destacava la trajectòria.

Foto cedida per Lola Olmo (UH).

Aprovats els estatuts de l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears

L'Agència s'estructura en òrgans superiors de direcció, òrgans de gestió i òrgans d'assessorament; Es calcula que uns 60 veterinaris s'integraran en la seva estructura

El Consell de Govern aprovà el passat 20 de febrer els Estatuts de l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears, la qual ha de permetre donar resposta de manera adequada i àgil a les necessitats de salut de la població en coordinació amb la resta d'agents sanitaris i socials, així com planificar polítiques de salut pública i anticipar-se a les situacions que poden suposar un risc per a la salut de les persones. Dos anys després del seu anunci, aquest organisme serà una realitat. És una notícia d'importància per al col·lectiu veterinari ja que es preveu que una seixantena de col·legiats i col·legiades que treballen a Salut s'incorporin a la seva estructura.

Els Estatuts detallen tots els aspectes relacionats amb la finalitat, les competències, l'estructura orgànica, el règim de funcionament i els recursos humans d'aquest organisme autònom adscrit a la conselleria competent en matèria de salut.

Les competències de l'Agència, d'acord amb els Estatuts, són les següents:

- El desenvolupament i l'execució de polítiques actives de salut pública, els eixos de la qual són la promoció, la prevenció, la protecció i la vigilància de la salut.
- La participació en la planificació de les polítiques en matèria de salut pública per donar una resposta eficient a les necessitats de la població en aquest àmbit i possibilitar una adaptació permanent a aquestes necessitats i més participació de la societat.
- La coordinació i la cooperació amb els òrgans corresponents de l'Administració autonòmica i la cooperació amb les altres administracions públiques en matèria de salut pública.
- La definició de les directrius que, en matèria de salut pública, s'han de dur a terme en els centres sanitaris de la xarxa assistencial.
- La coordinació i el suport a les actuacions en matèria de salut pública en el marc de la relació i la col·laboració amb les diferents entitats proveïdores d'assistència sanitària.
- El foment de la competència dels professionals i de la recerca en salut pública, en col·laboració amb els organismes responsables, les universitats i els centres d'investigació.
- La gestió de les situacions de crisi i d'emergència que constitueixen un risc per a la salut de la població, de manera coordinada amb els dispositius de les administracions que es mobilitzen en aquestes situacions.

● La promoció, la gestió i la innovació del sistema d'informació en salut pública, tal com indiquen els articles 9 i 11 de la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública de les Illes Balears.

● L'avaluació i l'anàlisi de dades de salut per millorar la presa de decisions, així com l'avaluació dels plans o programes de la seva competència, tenint en compte especialment la perspectiva de gènere, tot garantint el compliment del que disposen els articles 47 a 50 de la Llei 11/2016, de 28 de juliol, d'igualtat de dones i homes, amb la finalitat de contribuir a millorar la salut de la ciutadania.

● L'establiment dels instruments per informar de manera àgil i transparent la ciutadania i les administracions de les qüestions més rellevants en matèria de salut pública.

● Qualsevol altra funció de salut pública que estigui relacionada amb els objectius i les activitats que preveu la Llei 16/2010, de 28 de desembre, de salut pública de les Illes Balears.

L'Agència de Salut Pública de les Illes Balears s'estructura en òrgans superiors de direcció, òrgans de gestió i òrgans d'assessorament. Els òrgans de direcció són el president, el vicepresident, el Consell Rector i el director executiu; els òrgans de gestió són els centres insulars de salut pública, i els òrgans d'assessorament són el Consell Assessor de Salut Pública i els consells sectorials.

La presidència de l'Agència de Salut Pública de les Illes Balears correspon a la persona titular de la conselleria competent en matèria de salut, mentre que la vicepresidència l'ha d'exercir la persona titular de la direcció general competent en matèria de salut pública. El consell rector compta amb la participació de dotze vocals de diferents conselleries. La designació, les funcions i el funcionament d'aquests òrgans també venen detallades en els Estatuts.

Quant al personal de l'Agència, està integrat per personal directiu professional contractat sota el règim laboral especial del contracte d'alta direcció; personal funcionari i laboral de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears que s'hi adscriu; personal procedent d'altres administracions públiques que s'hi adscriu i personal que s'incorpori a l'Agència de Salut Pública d'acord amb la normativa vigent.

El personal que presta serveis a l'Agència de Salut Pública es regeix per les disposicions que li siguin aplicables segons la seva naturalesa funcional o laboral.

BREUS

RD d'higiene dels productes alimentaris en establiments de comerç al detall

A finals de 2022 va entrar en vigor el RD 1021/2022, de 13 de desembre, pel qual es regulen determinats requisits en matèria d'higiene de la producció i comercialització dels productes alimentaris en establiments de comerç al detall. La norma estableix la normativa bàsica en matèria de requisits d'higiene en la producció, elaboració, transport, emmagatzematge i comercialització dels

productes alimentaris. En el RD es fa referència a la presència d'animals en aquests establiments.

Convocatòria de 121 places de Veterinari

Al BOE del passat 28 de març es publicà la Convocatòria per a cobrir 121 places del Cos Nacional Veterinari. Com a novetat, s'elaborarà una llista d'interins amb aquells aspirants que hagin aprovat almenys el primer exercici de l'oposició.

Veterinari Muro

*Voleu que els vostres col·legues coneguin com i on feis feina? Si estau interessats en que la vostra clínica surti a la revista **veterinària**, no heu de fer res més que posar-vos en contacte amb el Col·legi mitjançant la pàgina web www.covib.org*

Margalida Tugores (Muro, 1987) acabà Veterinària a la Universitat CEU Cardenal Herrera, tornà cap a Mallorca i pràcticament entrà a fer feina a la seva pròpia clínica. I és que uns anys abans, l'any 2005, quan s'embarcà cap a València per estudiar allò que sempre havia volgut, els seus pares, Jaume Tugores i Margalida Ramis, feren el que tots els pares i mares voldríem fer, facilitar el camí dels nostres fills, i muntaren una clínica veterinària a Muro per a quan la seva filla es llicenciàs. Ho feren a un local situat a l'entrada del poble arribant des de Palma, que començà a caminar amb la feina de veterinaris contractats i, més tard, amb la pròpia Margalida a les regnes, i que romangué obert gairebé 15 anys fins que la veterinària decidí insuflar aire nou i canvià d'ubicació. Aleshores Veterinari Muro es traslladà ben davant el Poliesportiu Municipal, un lloc concorregut del poble, a un local d'una sola planta un poc més espaiós, il·luminat i còmode... i amb facilitat d'aparcament, just el que volia la ve-

terinària. "Volia fer feina amb comoditat d'espai. A l'anterior local hi havia escales i diferents alçades i no era el més pràctic per a la feina. Així que quan vaig tenir possibilitat de fer-ho, vaig fer el canvi", explica avui, quatre anys més tard.

Veterinari Muro és l'única clínica situada a un municipi amb una tendència poblacional a l'alça des de 2016, segons xifres de l'INE, i amb una població de 7.667 habitants l'any passat. Es nodreix de pacients del poble, però també d'altres municipis del redol, el que ha ajudat a consolidar-la. Ajuda el fet de no tenir competència dins el mateix municipi i, evidentment, l'aval de la pròpia feina. L'equip de feina està format per dues veterinàries, la pròpia Margalida i Sílvia Crespí, que s'incorporà fa dos anys a priori per cobrir una baixa però que ha quedat pel volum de pacients que maneja el negoci. "Fa uns anys vaig ser mare, un fet que afecta directament al temps que passes a tenir. A més, vaig tenir bessons, cosa

FITXA

Nom: Veterinari Muro.
Titular: Margalida Tugores.
Adreça: C/ Poliesportiu, 9. Muro.
Web: www.veterinarimuro.com
E-Mail: vetmuro@outlook.com
Obert des de: Març de 2019.
Equip humà: Dues veterinàries, una auxiliar clínica veterinària i una auxiliar en pràctiques.
Serveis: Cirurgies de teixits blans, medicina general i preventiva, medicina interna, radiologia digital, nutrició i control de pes, consultes en general i vacunacions.

que me dugué a replantejar-me la idea de negoci. Na Sílvia va entrar per substituir-me i en haver de reincorporar-me vérem que hi havia possibilitat de feina per les dues", assegura Margalida. Veterinari Muro funciona amb sistema de cita prèvia i dóna servei de dilluns a divendres de 9 h a 14 h i de 17 h a 19 h. Les veterinàries es tornen i atenen matins i capvespres, alternant consultes de me-

dicina general, la majoria, amb cirurgies, que generalment realitza na Margalida. "Tenim horari xapat i no treballam els caps de setmana per facilitar la conciliació", explica la veterinària. El bagatge del negoci i el sistema de feina possibilita indubtablement aquesta realitat.

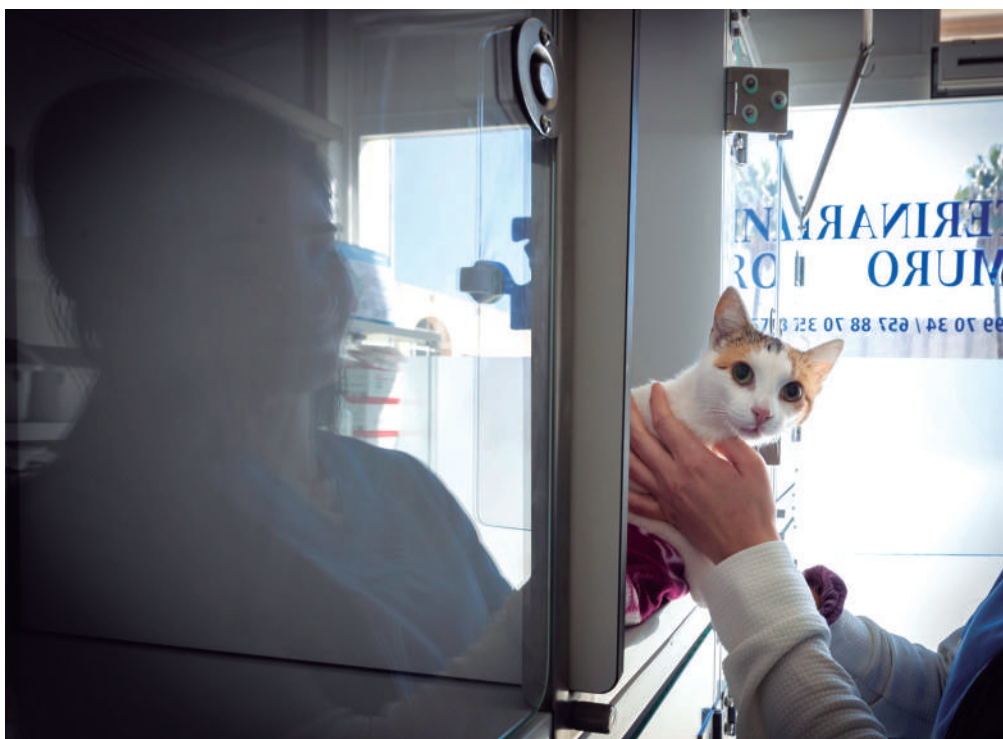
La clínica compta també amb l'ATV Maria Antònia Serra, que duu temps fent-hi feina, i amb una quarta persona, una ATV en pràctiques que van rotant cada parell de mesos. "Ens agrada donar una oportunitat a la gent que està començant i pensam que aquesta és una bona opció, especialment amb casos d'auxiliars. Moltes vegades és el primer contacte que aquests estudiants tenen amb el món laboral i intentam acompanyar-los en aquestes primeres passes", explica.

En les paraules de Margalida es percep una vessant 'solidària-altruista- desinteressada' que es confirma quan la veterinària explica que treballa amb un grapat d'associacions de cans i moixos, fent una tasca sanitària molt important. De fet, Veterinari Muro compta amb el seu propi vehicle per fer atenció domiciliària (vacunacions, analítiques...) o, eventualment, per dur a la clínica animals pesats que els propietaris no poden dur.

La clínica, que ocupa un cap de cantó, consta d'una entrada amb recepció i espai comercial des d'on es pot accedir a una consulta genèrica a la dreta que dona al carrer, seguida a continuació de la sala d'hospitalització per a cans, el quiròfan i una segona sala d'hospitalització de moixos. A la part interior, que no dona al cap de cantó, hi trobam la sala de RX i un magatzem que serveix per gairebé tot.

Veterinari Muro és una clínica familiar, de proximitat, i així queda palès en el moment en què hi hem estat per fer aquest article. Han entrat veïnes, s'han fet consultes telefò-

niques i han vingut a pagar feines pendents... "La part bona de fer feina a un poble, al teu poble, és que coneixes a gairebé tota la clientela i hi ha un grau de confiança i de

franquesa que m'agrada per com som, i que fins ara m'ha facilitat les coses. Però també pot ser al contrari", adverteix la veterinària abans d'acomiar-se.

Situación actual de la lengua azul en las Illes Balears

INTRODUCCIÓN

La lengua azul es una enfermedad vírica infecciosa no contagiosa que afecta a los rumiantes domésticos y salvajes (principalmente ovinos, pero también bovinos, caprinos, cérvidos, camélidos y otros), transmitida por la picadura de ciertas especies de mosquito del género *Culicoides*. El virus causante es un virus ARN de la familia Reoviridae, género Orbivirus.

PLAN DE ACTUACIÓN 2022

Hace ya casi dos años que se declaró oficialmente la presencia de la lengua azul en las Illes Balears.

Durante todo este tiempo, se han mantenido las medidas del "Programa Nacional de vigilancia, control y erradicación de la lengua azul en España 2023". Estas medidas son:

● Vigilancia pasiva clínica ante la posible aparición de síntomas en ovino o bovino.

Los ganaderos que detectan animales con síntomas que pueden ser propios de la lengua azul, lo comunican tanto a los veterinarios de las ADS, a los veterinarios de explotación, como a los de las oficinas comarcales de FOGAIBA.

A lo largo del año, se han producido 12 avisos de lengua azul en explotaciones, con un total de 19 animales con síntomas compatibles.

El protocolo de actuación en estas explotaciones fue el mismo del año 2021: se procede a la toma de muestras de sangre y suero de los animales afectados, la inspección del resto de los animales sensibles a la enfermedad presentes en la finca y la realización de una encuesta epidemiológica, con comunicación al Servei de Ramaderia de la presencia de animales con síntomas compatibles con lengua azul, para proceder a la inmovilización cautelar del bovino, ovino y caprino presente en la finca.

Las muestras de suero se han analizado mediante ELISA en el Laboratorio de SEMILLA (actualmente IRFAP), y la sangre entera se remitió al Laboratorio Central de Algete para su confirmación por PCR.

Todas ellas han sido negativas, con lo cual, no se ha declarado ningún foco en 2022.

● Vigilancia activa serológica y virológica.

Baleares es considerada como zona de riesgo por la presencia del serotipo 4 del virus de la lengua azul. Por tanto, el programa de vigilancia serológica aplicado, según programa nacional, ha consistido en la realización de un muestreo mensual en explotaciones caprinas (especie no vacunada), de mayo a diciembre de 2022, y un muestreo adicional en enero de 2023, que cubre la posible circulación de diciembre (9 muestreos).

Adicionalmente a estos 9 muestreos, como zona suspendida y para demostrar la ausencia de infección, se han hecho dos muestreos más de 299 animales, uno al inicio y otro al final del período de actividad del vector.

● Vigilancia y monitorización entomológica, para detectar la presencia o el incremento de mosquitos transmisores de la enfermedad. Actualmente, el programa cuenta con tres trampas de captura: en Mallorca y Menorca en explotaciones de bovino, y en una explotación de ovino en Ibiza.

● Control del movimiento de animales de especies susceptibles a la enfermedad desde las zonas restringidas del resto de España.

● Vacunación frente al serotipo 4 de todo el ganado bovino y ovino.

La segunda vacunación obligatoria frente a la lengua azul se puso en marcha en abril de 2022 para las explotaciones que forman parte de las asociaciones de defensa sanitaria (ADS), y en junio, para las no adscritas a ADS, tanto en Mallorca, como en el resto de las islas. La vacuna empleada ha sido SYVAZUL BTV, inactivada y de aplicación intramuscular.

La vacunación finalizó en el mes de diciembre, excepto en algunas explotaciones que, excepcionalmente, se vacunaron durante el mes de enero por razones de manejo o logística, con un balance de 163.934 ovinos vacunados de 3.054 explotaciones, y 21.185 bovinos de 508 explotaciones.

Todas estas medidas han resultado efectivas, y suponen un gran avance hacia la declaración de territorio libre de lengua azul.

ACCIONES PREVISTAS EN 2023

Desde el 1 de diciembre hasta principios de abril de este año, el archipiélago balear estará dentro del llamado "período estacionalmente libre del vector". Al finalizar este período, en el cual se considera que prácticamente no hay circulación de *Culicoides*, se reiniciará la que todos esperamos que sea la última vacunación de la ganadería bovina y ovina de las islas.

Esta campaña se llevará a cabo con la misma vacuna empleada en 2022, SYVAZUL BTV y los mismos requisitos y condiciones.

Àrea de Producció Ramadera

Institut de Recerca i Formació Agroalimentària
i Pesquera de les Illes Balears

Servei de Sanitat i Benestar Animal

Direcció General d'Agricultura,
Ramaderia i Desenvolupament Rural

Sobre algunas normas, presentes y futuras, que regulan la relación de las personas y los animales

Afortunadamente, desde hace unos años nuestra sociedad muestra una mayor sensibilidad hacia los animales y el trato que las personas y las entidades dispensa o deben dispensar a los mismos. Es obvio que este cambio ha sido paulatino, fruto de una concienciación llevada a cabo desde entidades privadas (organizaciones no gubernamentales, asociaciones, etc.) así como por las Administraciones Públicas (desde ayuntamientos hasta la Administración del Estado, por ejemplo, a través de campañas televisivas recordadas por todos) conciencia que los ciudadanos, en su gran mayoría, han adoptado como propia. Pero en un relativamente corto lapso de tiempo, el legislador se ha puesto manos a la obra para materializar en el ordenamiento ese necesario respeto que debe tenerse a los animales.

A la hora de legislar no estamos ante una cuestión pacífica, ya que hay quien entiende que las nuevas regulaciones son insuficientes, y hay quien, por el contrario, considera que exageran y extralimitan. En lo que parece que todos están de acuerdo es en la necesidad de legislar sobre la naturaleza jurídica de los animales, sobre sus derechos y su protección y sobre los derechos y obligaciones de sus propietarios.

Sin duda, la norma más importante sobre la que se ha plasmado esta intención legisladora y protectora ha sido el **Código Civil**. En efecto, la **Ley 17/2021, de 15 de diciembre, de modificación del Código Civil, la Ley Hipotecaria y la Ley de Enjuiciamiento Civil, sobre el régimen jurídico de los animales**, ha establecido como principio esencial que los animales, que hasta esa fecha eran calificados jurídicamente como bienes (meras cosas, simples muebles), han pasado a tener un régimen jurídico propio que les otorga la **condición de seres vivos dotados de sensibilidad**, y regula, respecto a ellos, diversos conceptos civiles, procesales o incluso hipotecarios.

Pero el ánimo del legislador no se ha detenido en el Código Civil, sino que está en ciernes la aprobación y entrada en vigor de la **Ley de protección, derechos y bienestar animal***. Se ha publicado en prensa, erróneamente, que ya ha sido aprobada y si bien es cierto que se encuentra en fase de tramitación parlamentaria, a la fecha de redacción de este artículo aún no lo ha sido como consecuencia, por lo que ha trascendido, de la inclusión o no en ella de los perros de caza. Sea por la causa que sea, y si bien no nos gusta pronunciarnos sobre normas que no hayan sido publicadas en el Boletín Oficial (porque luego hay sorpresas), sí podemos adelantar que salvo que se produzcan importantes cambios de última hora esta futura Ley perseguirá regular la protección de la dignidad de los animales por parte de la sociedad y con ello cual deba ser nuestro comportamiento hacia ellos como seres vivos con sensibilidad. A tal fin, la futura Ley aplicará mecanismos legales para fomentar la protección de los animales y prevenir su abandono que tendrán un mismo mecanismo para todo el Estado. Al margen de la intervención de la Administración y sus políticas, lo que nos interesa adelantar hoy es que la norma venidera establecerá un conjunto de obligaciones y prohibiciones en la tenencia y convivencia con los animales, prohibiéndose el sacrificio de los animales de compañía (excepto cuando la ley lo permita y siempre llevado a cabo por veterinario), regulará las condiciones de tenencia de animales de compañía en los domicilios particulares y otros espacios así como regulará la cría, adopción, comercio, transporte, inscripción y transmisión de los animales. Afortunadamente nuestra sociedad avanza en esta materia y el legislador lo está reflejando en el ordenamiento.

La última norma de ámbito estatal que ha entrado en vigor, que regula una concreta vertiente o especial circunstancia de la relación

"sociedad-animales de compañía" y que, aún sea por curiosidad, nos interesa destacar aquí, es el **Real Decreto 1021/2022, de 13 de diciembre, por el que se regulan determinados requisitos en materia de higiene de la producción y comercialización de los productos alimentaciones en establecimientos de comercio al por menor**, y si bien su enunciado puede hacer pensar que poco o nada tiene que ver con lo que tratamos aquí, lo cierto es que es la norma que regula el régimen legal del acceso de los animales a los establecimientos de comercio al por menor y, entre ellos, en los hoteles, restaurantes y cafeterías, cuestión esta no trivial ya que ha dado lugar, en alguna ocasión, a situaciones controvertidas. No se trata de ninguna novedad, ya existía una norma de 1976 (Orden de 14 de junio) que regulaba esta cuestión, pero lo cierto es que la actual, reciente del pasado mes de diciembre de 2022, ha modernizado el tratamiento. No podemos omitir tampoco la existencia de normas de carácter municipal que también la regulaban con muy buen criterio (como por ejemplo la Ordenanza del Ayuntamiento de Palmade 2004 para la inserción de animales de compañía en la sociedad urbana, que entró en vigor el día 25 de abril de 2004).

El artículo 14 del Real Decreto 1201/2022, **prohíbe el acceso** de cualquier animal a las zonas de los establecimientos de comercio al por menor donde se preparen, manipulen o almacenen alimentos. Además, prohíbe también su acceso a los lugares de venta de alimentos (todos habremos observado la presencia de perros en grandes almacenes, pero ¿los hemos visto en sus supermercados?).

Por lo que respecta a los establecimientos de hostelería y restauración donde únicamente se sirven alimentos (tales como comedores, terrazas, exterior de las barras, etc.), el explotador del negocio **puede permitir el acceso de animales domésticos**, siempre que se cumplan una serie de requisitos, que son: se debe informar a los dueños de los animales de los requisitos de acceso; los animales deberán estar controlados (mediante correa, trasportín o por otros mecanismos); deberán presentar un comportamiento y estado de higiene adecuados, sin signos de enfermedad (diarrea, vómitos...); deberá evitarse que los animales entren en contacto con el equipo y útiles del local, con el personal del establecimiento, así como con las superficies de las mesas ... y, en caso de contacto, se limpiarán y desinfectarán las zonas afectadas con los materiales adecuados. Se les podrá dar de comer o beber utilizando, en todo caso, útiles expresamente diseñados para la alimentación de animales y contar con útiles de limpieza de uso exclusivo en caso de que los animales orinen, defequen o vomiten.

Sin embargo, el explotador del establecimiento de hostelería y restauración también **podrá prohibir**, a su criterio, el acceso de animales domésticos a sus establecimientos, salvo en el caso de los perros de asistencia y los de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad del Estado, en el cumplimiento de sus funciones y bajo la supervisión de su responsable. En tal caso, deberá informar que está prohibido mediante un cartel visible a la entrada del establecimiento.

En fin, puede parecer que estamos ante un asunto de poco interés jurídico, pero entendemos que se tratan de normas que afectan nuestro día a día: no podemos perder de vista que en España existen más de trece millones de animales de compañía registrados e identificados y que, en uno de cada tres hogares se convive con al menos un animal de compañía sin olvidar que los animales de compañía no registrados se estima que son más de un 50% de los existentes.

* Artículo escrito antes de la publicación de la Ley 7/2023 de protección de los derechos y el bienestar de los animales.

PRESENTAT PEL SERVEI DE DERMATOLOGIA DE CHUVAC-ENVT**Maria Antònia Salvà (DVM, PGD Derm) i Daniel Combarros (DVM, Dipl. ECVD)**

Ens refereixen el cas d'una gossa, Jack Russell, femella, esterilitzada d'11 anys. El motiu de consulta és una zona alopètica, pruriginosa (8/10) i eritematosa de l'extremitat anterior esquerra d'un any d'evolució. Conviu amb dos conills de rata i un gat sense afectació clínica. És una gossa de caça. Està correctament protegida contra paràsits externs (fluralaner cada 3 mesos).

El seu veterinari havia realitzat un cultiu fúngic DTM amb resultat negatiu i va enfocar la dermatosi com una dermatitis atòpica. Es van prescriure diferents tractaments, però la patologia es va anar agreujant progressivament: àcid fusídic tòpic, aceponat d'hidro cortisona tòpic i combinació de corticoides i antibiòtics sistèmics.

A l'examen dermatològic s'observa una lesió única i extensa a la zona proximal de l'extremitat anterior esquerra i tòrax amb alopècia, eritema, pàpules i escames adherents (imatge 1).

1. Quin és el teu diagnòstic diferencial? | 2. Quines proves diagnòstiques faries?**DIAGNÒSTIC DIFERENCIAL**

El diagnòstic diferencial inclou causes infeccioses com dermatofitosis (*M. canis*, *T. mentagrophytes* i *M. gypseum*), demodicosis (*D. canis*) o bacterianes (pioderma superficial i profunda). També podria tractar-se d'una dermatitis per contacte a causa dels productes tòpics aplicats.

Lesions a la primera visita.

PROVES COMPLEMENTÀRIES

Es realitza un examen mitjançant làmpada de Wood amb resultat negatiu. També es fa un raspall profund i un examen tricoscòpic, on s'observen hifes fúngiques envaint alguns pèls (imatge 2). Es fa un cultiu fúngic amb resultat positiu a *Trichophyton mentagrophytes*. Finalment, es realitza una bioquímica amb resultat normal.

CONCLUSIÓ

El diagnòstic definitiu és dermatofitosis per *T. mentagrophytes*. Es proposa el tractament amb enilconazol tòpic diluït 1:50 dues vegades per setmana durant 6 setmanes (també als altres animals de la casa) i itraconazol VO 5 mg/kg cada 24 hores durant 6 setmanes.

SEGUIMENT

El primer control es realitza 3 setmanes després de la primera visita. Es descriu una millora de les lesions i la pruija (3/10). A l'examen tricoscòpic i la citologia hi ha absència d'elements fúngics. Es continua el tractament tres setmanes.

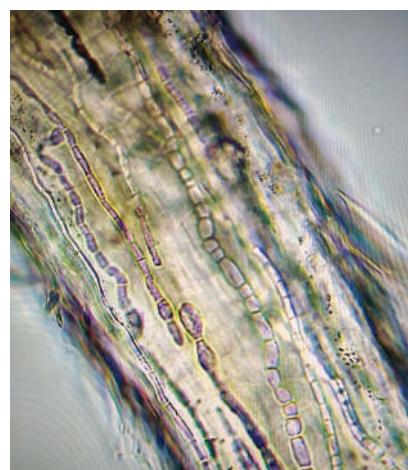
El segon control es realitza 8 setmanes després de la primera visita (les 2 últimes setmanes ha estat sense tractament). Es confirma la resolució de la dermatosi i la pruija (0/10). Es fa un cultiu fúngic de control amb resultat negatiu.

DISCUSSIÓ

La infecció de *T. Mentagrophytes* es dona per contacte amb rosegadors, eriçons i conills, això explica que els gossos de caça i, especialment els de mida petita com els Jack Russell, n'estiguin més predisposats.

La pacient presentava una afectació amb molta inflamació i pruija, menys freqüent que en altres dermatofitosis (*M. canis*). El resultat negatiu a la làmpada de Wood es deu al fet que aquesta espècie de fong no emet fluorescència com si ho fan d'altres (70% *M. canis*). El cultiu fúngic realitzat en un laboratori especialitzat és una prova molt sensible, així que el resultat inicial negatiu podria deure's per una realització incorrecta de la prova (presa de la mostra, maneig o interpretació del DTM). Tot això, segurament va conduir al veterinari referent a excloure una dermatofitosis. La corticoteràpia per sospita de dermatitis atòpica probablement va agreujar la condició.

La sensibilitat del tricograma per aquest fong és baixa i un resultat negatiu no permet excloure la seva hipòtesi. De fet, és excepcional trobar pèls tan parasitats com en la imatge 2. A més, és interessant conèixer l'espècie del dermatòfit implicat perquè la contagiositat i el tractament poden ser diferents (*M. canis* és molt més contagiós a persones, a animals i a l'entorn). La capacitat

Tricograma: fragment d'un pèl amb hifes fúngiques al seu voltant.

zoonòtica de *T. mentagrophytes* és limitada i l'absència de contagiositat tampoc permet la seva exclusió.

El pronòstic és bo, però la gran inflamació causada per aquest patògen pot comportar la destrucció dels fol·licles pilosos. En conseqüència, és possible tenir àrees d'alopecie permanents a la zona afectada (imatge 3).

Lesions a l'última visita.

La creatividad de Guillermo Rubí se ‘acerca’ hasta el Colegio

Guillermo Rubí (Palma, 1971) ha cedido una de sus pinturas al Colegio para el ciclo ‘Art al COVIB’ del primer trimestre de 2023. El artista, procedente del mundo empresarial y hotelero, trasladó su creatividad y su obsesión por la música a un vanguardista local de copas que montó en la zona de Gomila, el ‘Rara Avis’, antes de volcarse en la creación artística. Su primera exposición en solitario fue en 2010, con ‘All now with wings’, en Sala Pelaires. Desde entonces ha expuesto en Madrid, Murcia, Valencia, Bombay o Nueva York, en 2020. Han escrito de él que “sus pinturas interponen una elaborada trama geométrica de colores homogéneos que mezclan el acrílico y el esmalte sobre superficies como el lienzo o el aluminio, distorsionando imágenes preexistentes para generar en el espectador una duda perceptiva”.

ART AL COVIB

COL·LEGIATS

ALTES

1350 - Laura Castilla Rey

Des de l'1 de desembre de 2022

1351 - Álvaro José Rabanillo Pérez

Des de l'1 de gener de 2023

1352 - Javier Benítez Marín

Des de l'1 de gener de 2023

1353 - Maria Cabello Borràs

Des de l'1 de gener de 2023

1354 - Carla Valdés i Galiana

Des de l'1 de febrer de 2023

1355 - Martin Elwyn Guido Flamank

Des de l'1 de febrer de 2023

1356 - Federico Lusenti

Des de l'1 de febrer de 2023

1357 - François Pierre J. Huat

Des de l'1 de febrer de 2023

1358 - Ángela Martínez Chirinos

Des de l'1 de febrer de 2023

1359 - Álvaro Rincón Panadero

Des de l'1 de febrer de 2023

1360 - Sarah María Riegelneegg

Des de l'1 de març de 2023

1361 - Cecilia Ana Heinken

Des de l'1 d'abril de 2023

BAIXES

1299 - Laura Rebollo Sánchez

Des del 23 de desembre de 2022

511 - Federico Martín Bardón

Des del 31 de desembre de 2022

1191 - Verónica Martos Martínez

Des de l'1 de gener de 2023

696 - Marta Matilló Ayats

Des del 23 de febrer de 2023

829 - Alicia Angosto Guerrero

Des de l'1 de març de 2023

JUBILACIÓ

284 - Francisco F. Millán Campanales

Des del 25 de desembre de 2022

256 - Rafael Coll Roselló

Des del 20 de febrer de 2023

CENTRES VETERINARIS

ALTES

Clínica Veterinaria Huellas

Av. Violetas, 13 Local 3 – Palmanyola

Titulars: **Rafael Guerra**

i **Noemí García Simón**

Hospital Veterinari Ciutat d'Inca

C/ Pagesos, 14 – Inca

Titulars: **Diana de Juan Mohan i César Villarroya**

TRASPÀS

Centro Veterinario Palmanyola

Avda. Dalias, 19 – Palmanyola

Titular: **Elena Guijarro de Luna**

Hospital de Dia Vetersalud Zoolínic

C/ Ronda del Port, 100 – Manacor

Titular: **Catalina Lladó Binimelis**

Clínica Veterinaria M. Bergas

Av. de la Marina, 10 – Alcúdia

Titular: **Cah Este SLU**

Directora facultativa: **Margarita Bergas**

Santa Eulàlia

C/ Fernando de Herrera, 5 – Santa

Eulàlia del Riu

Titulars: **Mónica Utrera**

i **Federico Lusenti**

Clínica Veterinaria

Av. Bon Temps, 30 Cala Millor – Sant

Llorenç des Cardassar

Titular: **Alberto Báguena**

BAIXES

Consulta Veterinaria Sofía Sánchez

C/ Santa Victoria, 30 Baixos – Maó

Titular: **Sofía Sánchez**

Calcula tus seguros en menos de **2 minutos**

Calcular ahora los precios del seguro de Auto y Vida
es más fácil y está al alcance de cualquiera.

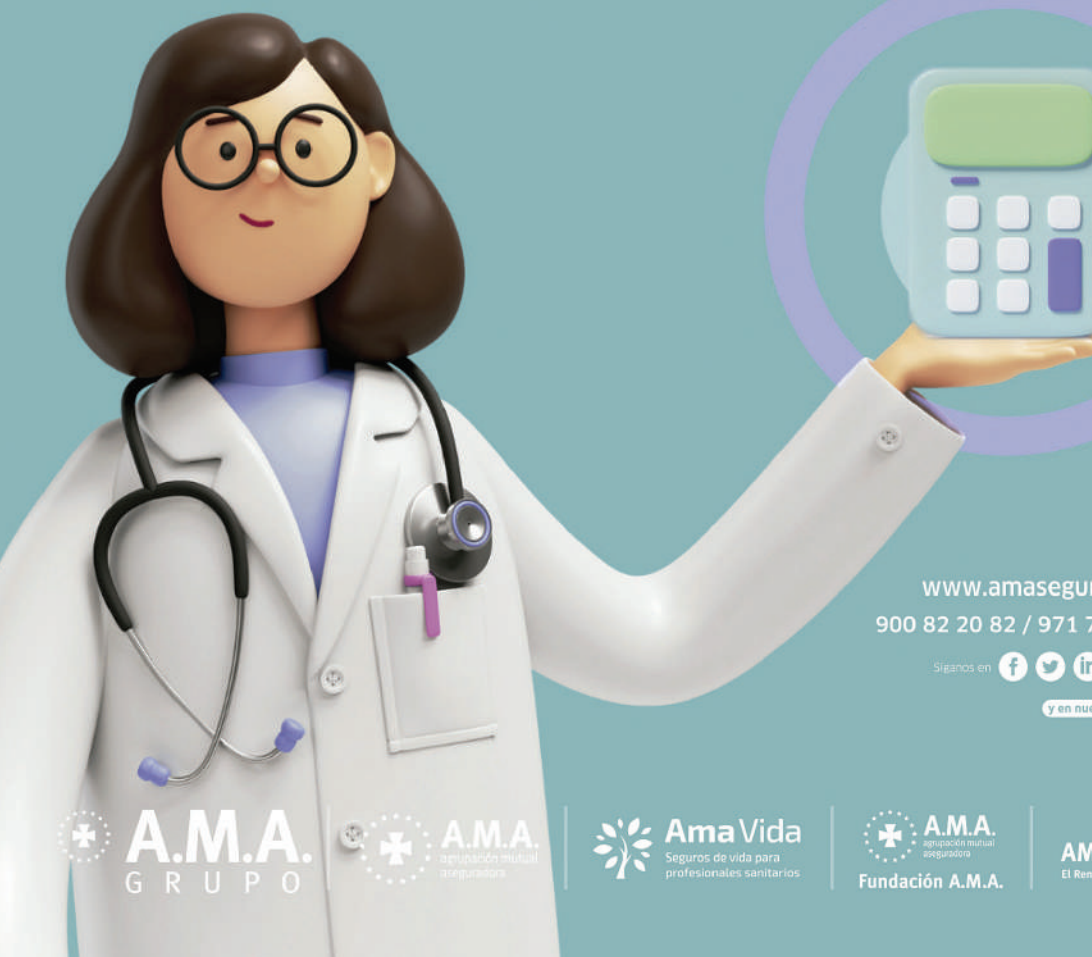
Gracias a las nuevas calculadoras online...

Accede a la nueva
calculadora
de Auto aquí

Accede a la nueva
calculadora
de Vida aquí

www.amaseguros.com

900 82 20 82 / 971 71 49 82

Síguenos en

y en nuestra APP

A.M.A.
agrupación mutual
aseguradora
A.M.A. PALMA DE MALLORCA
Barón de Pinopar, 10
Tel. 971 71 49 82
pmallorca@amaseguros.com